

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Kesinhesabı hakkında kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu
(3/385, 1/2)

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/385)

T. C.

Sayıştay Başkanlığı

Sayı : 346469
2078

12 . XI . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz ederim.

Sayıştay Başkanı
Mümtaz Tarhan

Uygunluk Bildirimi

Anayasa ve Muhasebe Umumiye Kanunu hükümlerine uyularak bir nüshası Ulaştırma Bakanlığından Sayıştaya gönderilen Devlet Hava Yolları Genel Müdürlüğünün 1948 malî yılı Kesinhesabını, Sayıştayca incelenip yargılanmış olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış ve ilişik cetvellerde yazılı meşruhat göz önünde bulundurulmak suretiyle Kesinhesapta gösterilen rakamların kabulüyle şayan bulunmuş olduğunu arz ederiz.

12 . XI . 1952

Sayıştay Başkanı
Mümtaz Tarhan

D. : 4 Başkanı
F. Işık

Üye
Ragıp Ögel

Üye
A. R. Savaş

Üye V.
R. Örencik

D. : 1 Başkanı
F. Eke

Üye
İ. Erenli

Üye
K. Arıçay

Üye
Rahmi Uçkun

Savcı
Enver Arkun

D. : 2 Başkanı
R. Bakuy

Üye
Nazmi Başak
İmzada bulunamadı.

Üye
F. Aktulga

Üye
A. R. Toksöz

D. : 3 Başkanı
M. Gürün

Üye
A. Ali Hemen

Üye
F. Beşkardeş

Üye V.
H. Tuğrul

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Kesinhesabı hakkında kanun tasarısı (1/2)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/96, 6 - 1740

29 . IV . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 yılı Kesinhesabı hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 13 . IV . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

GEREKÇE

Katma bütçe ile idare olunan Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 Malî yılı gider ve gelir bütçelerine ait Kesinhesap kanun tasarısı ve ekleri ilişik olarak sunulmuştur.

1948 Malî yılı gider bütçesiyle alınan (19 776 870) liralık ödenekten (9 595 227) lira (75) kuruş sarfedilerek geriye (10 181 642) lira (25) kuruş yokedilecek ödenek kalmıştır.

Alınan bu ödenekten hangi hizmetler için ne miktar sarfiyat yapıldığı aşağıda gösterilmiştir.

Gider Bütçesi

Yokedilecek ödenek	Ödenen	Mevcut ödenek	B.	Ödenenin çeşidi
24 803 77	191 546 23	216 350	1	Aylıklar
454 655 38	1 109 524 62	1 564 180	2	Ücretler
43 625 70	71 274 30	114 900	3	Geçici hizmetliler ücreti
4 594 82	9 601 18	14 196	4	Geçici tazminat
20 000 00		20 000	5	1683 ve 3424 sayılı kanunlarla verilecek ikramiye ve tazminat
7 269 00	10 631 00	17 900	6	Çocuk zammı, ölüm ve doğum yardımı
48 320 28	136 679 72	185 000	7	Kilometre uçuş parası
22 492 04	93 807 96	116 300	8	Büro giderleri
5 849 42	14 150 58	20 000	9	Basılı kâğıt, defterler
3 190 14	27 191 86	30 382	10	Posta, telgraf, telefon giderleri
2 477 50	51 382 50	53 860	11	Kira karşılığı
24 194 78	35 745 22	59 940	12	Yolluklar
57 524 38	82 475 62	140 000	13	Giyecekler
934 507 88	3 484 617 12	4 419 125	15	Hava ve yer taşıtları giderleri
156 942 22	358 057 78	515 000	17	Meydanlar onarma ve giderleri
7 962 891 83	2 481 399 17	10 444 291	20	4860, 5076 sayılı kanunlarla girişilecek yüklenmeler karşılığı
9 773 339 14	8 158 084 86	17 931 424		Toplam
408 303 11	1 437 142 89	1 845 446		Diğer bölüm ve maddeler
10 181 642 25	9 595 227 25	19 776 870		Genel toplam

Yok edilecek sütununda görülen (10 181 642) lira (25) kuruş büyük bir yekûn teşkil etmekte ise de bu miktar içinde (7 962 891) lira (83) kuruşu 4860 ve 5076 sayılı kanunlar gereğince yenden inşa edilecek meydanlar için satınalınan malzemeler karşılığı olarak 20 neî bölümden ödenen paralar ile uçaklara lüzumlu motör ve yedek parça satın alınması için firmalar namına 15 neî bölümden açılan (934 507) lira (88) kuruşluk kredilere karşı malların malî yıl içinde yurda gelmemesinden dolayı mahsupları yapılamamış ve dolayısıyla bu iki bölüm toplamı olan (8 897 399) lira (71) kuruş yok edilecek sütununda gösterilmiş ve geri kalan (1 284 242) lira (54) kuruş da diğer bölümlerden yapılan tasarruf neticesi elde edilmiştir.

Gelir Bütçesi

1948 malî yılı Bütçesiyle tahmin edilen gelir miktarı (19 777 000) lira olup bu miktara karşılık yılı içinde tahsil olunan miktar her ne kadar (20 108 198) lira (64) kuruş olarak görülmekte ise de çeşitli gelir bölümünde tahsilât olarak yazılı (878 024) lira (33) kuruş meyanında (586 080) lirası yapılan bir mahsup muamelesi münasebetiyle çeşitli gelir hesabına kaydedilmiş olduğundan fiilî tahsilât olmıyan bu miktar genel tahsilât toplamı olan (20 108 198) lira (64) kuruştan çıkarıldığı takdirde hakiki gelir miktarı (19 522 118) lira (64) kuruşa baliğ olmaktadır.

Binaenaleyh gelir tahmini olan (19 777 000) liradan hakiki tahsilât miktarı (19 522 118) lira (64) kuruş düşülerek noksan tahsilâtın (254 881) lira (36) kuruş olduğu anlaşılmaktadır.

Fazla tahsilâta ait izahat

Lira	K.	Çeşidi	İzahat
31 637	56	Bilet geliri	1948 yılında hava seferlerinin genişlemesi dolayısıyla fazla yolcu nakledilmiş olduğundan bu miktar fazla bilet geliri temin edilmiştir.
678 024	33	Çeşitli gelir	Yukarda izah olduğu üzere bu gelir meyanında mahsup yolu ile kayıt olunan (686 080) lira da dâhil olduğundan hakiki çeşitli gelir fazlası (91 944) lira (33) kuruş olup bu fazlalığın bir kısmı ambarlarda mevcut hurda eşyanın satışından ve yabancı uçaklardan alınan konma ve konaklama ücretinden ileri gelmiştir.
635 018	68	Geçen yıldan devreden nakit.	1947 yılı sonlarında yapılacak bâzı mubayaaaların geri bırakılması yüzünden devredileceği tahmin edilen para (635 018) lira (68) kuruş fazlasıyla devredilmiştir.
1 344 680	57		
586 080	00		Çeşitli gelirlere dâhil bulunan ve hakiki tahsilât olmıyan miktar olup düşülen
758 600	57		

Noksan tahsilâta ait izahat

Lira	K.	Gelirin çeşidi	İzahat
413 491	93	Meydanlar ba- gaj geliri	Yolcu tarifesinde yapılan tadilât münasebetiyle ücretten muaf olarak taşınan bagaj, yurtiçi seferlerinde (10) ve yurt dışı seferlerinde (30) kiloya çıkarıldığından 1948 yılı tahmininden bu miktar noksan tahsilât yapılmıştır.
600 000	00	Hazineden yar- dım	1948 yılında Yeniden inşa edilecek meydanlar için satın alınan bir kısım malzeme bedeli ödenmiş isede inşaatın esaslı kısmı bu yıl içinde mütaahhitlere ihale edilemediğinden Hazinece yapılacak yardımdan (600 000) lirasının mevkuf tutulmasından dolayı bu miktar noksan alınmıştır.
1 013 491	93		(1) numaralı taploya nazaran gelir fazlası olup düşülen.
758 600	57		
254 891	36		

Hakiki noksan tahsilât

Noksan tahsilâtın diğer bir suretle ifadesi

20 108 198	64	1948 yılı Kesinhesap cetveline nazaran tahsilât
586 080	00	Mahsup için çeşitli gelire kaydolunduğundan düşülen
19 522 118	64	
19 777 000	00	1948 yılı Gelir Bütçesiyle tahsili tahmin olunan
19 522 108	64	Hakiki tahsilât
254 891	36	Noksan tahsilât

Yukardaki bildirişe göre 1948 malî yılında tahsili tahmin olunan (19 777 000) liraya mukabil (19 522 108) lira (64) kuruş hakiki tahsilât yapılmış ve bu suretle (254 891) lira (36) kuruşluk bir noksanlık arz etmiştir.

Bu kanuna ait hazırlanan gelir ve gider Kesinhesap kanun tasarısı ve ekleri ilişik olarak sunulmuştur.

Sayıştay Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu

Esas No. 1/2, 3/385

Karar No. 5

22 . XII . 1952

Yüksek Başkanlığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 Bütçe yılı Kesinhesabı hakkında Başkanlığın 29 . IV . 1950 gün ve 71-96/6-1740 sayılı yazısıyla teklif olunan kanun tasarısı Sayıştayın Uygunluk Bildirimiyle birlikte Sayıştay Üyesi Abdullah Âli Hemen, Başmurakip Talât Akgün, Devlet Havayolları Genel Müdürü Osman Nuri Baykal ve Saymanlık Müdürü Hıfzı Somay hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

1. Ödenekler:

1948 Mali yılı Bütçe Kanunu ile verilen ödenek miktarı 19 776 870 liradan ibaret bulunmaktadır. Kesinhesap ile Uygunluk Bildiriminde aynı miktarlar yazılmıştır.

2. Giderler:

Uygunluk Bildiriminde gider toplamı 9 743 566 lira 37 kuruş olduğu halde Kesinhesapta 148 338 lira 62 kuruş noksanıyla 9 595 227 lira 75 kuruş gösterilmiştir. Bu noksanlığın mahsup devresinde bütçeye yazılması icabeylediği halde yazılmıyan rakamlardan ileri geldiği anlaşılmıştır.

Neticede: Uygunluk Bildiriminde yazılı miktar gider olarak kabul edilmiş ve bağlı cetveler ona göre düzenlenmiştir.

3. Ödenek bakıyesi:

Komisyonumuzca kabul edilen ödenek ve giderlere göre ödenek bakıyesi olan 10 033 303 lira 63 kuruşun yokedilmesi gerekmiş ve bağlı cetveller ona göre düzenlenmiştir.

4. Gelirler:

Tahakkukat : Kesinhesapta ve Uygunluk Bildiriminde birbirine uygun olmak üzere 20 108 198 lira 64 kuruştur.

Tahsilât : Uygunluk Bildirimiyle Kesinhesapta birbirine uygun olmak üzere 20 108 198 lira 64 kuruştur.

5. Genel Müdürlükçe 1948 yılında yapılan 20 108 198 lira 64 kuruş tahsilâtтан 9 743 566 lira 37 kuruş gider düşüldükte 10 364 632 lira 27 kuruşluk tahsilât fazlası kalmıştır.

Hazine yardımlarından mütevellit tahsilât fazlası hakkındaki mütalâamız 1947 yılına ait Kesinhesap raporumuzda arzedilmiş olduğundan burada tekrarına lüzum kalmamıştır.

Yukarda arz olunan sebeplere ve kabul edilen ödenek, gider ve gelirlerin Uygunluk Bildiriminde yazılı miktarlara uygun olduğu anlaşılmasına göre değişik olarak düzenlenmiş bulunan kanun tasarısı Kamutayın yüksek tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Sayıştay Ko.

Başkanı

Bursa

H. Ayan

Malatya

M. Kulu

Samsun

H. Alişan

Sözcü

Çorum

Ş. Gürses

Kâtip

Mardin

A. Bayar

Niğde

S. Dellâloğlu

Siird

C. Yardım

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Hava Yolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Kesinhesap kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (9 595 227) lira (75) kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Genel Müdürlüğün aynı yıl gelirleri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (20 108 198) lira (64) kuruştur.

MADDE 3. — Ödeneklerden 1948 yılı içinde harcanmıyan ve (A) işaretli cetvelde ayrı bir sütunda gösterilen (10 181 642) lira (25) kuruş ödenek artışı iptal olunmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
Ş. Günaltay	Başbakan Yardımcısı
	N. Erim
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
C. S. Barlas	F. Sirmen
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
H. Çakır	E. Erişirgil
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
N. Sadak	İ. R. Aksal
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. Banguoğlu	
Ekö. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
V. Dicleli	Dr. K. Bayizit
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Dr. F. Ş. Bürge	C. Oral
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
Dr. K. Satır	R. Ş. Sirer
	İşletmeler Bakanı
	M. Birsal

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 Bütçe yılı kesinhesap kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1948 Bütçe yılı gideri ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (9 743 566) lira (37) kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Genel Müdürlüğün 1948 Bütçe yılı geliri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (20 108 198) lira (64) kuruştur.

MADDE 3. — Gelire nazaran yapılan gider arasındaki farkı teşkil eden (10 354 632) lira (27) kuruş tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

MADDE 4. — Ödenekten 1948 Bütçe yılı içinde sarfolunmıyan ve (A) işaretli cetvelin ayrı bir sütununda gösterilen (10 033 303) lira (63) kuruş yok edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

A - CETVELİ

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		Yokedilen ödenekler		
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	
1	Aylıklar	216	350	191	546	24	803	77
2	Ücretler	1 564	180	1 109	524	454	655	38
3	Geçici hizmetliler ücreti	114	900	71	274	43	625	70
4	Geçici tazminat	14	196	9	601	4	594	82
5	1683 sayılı Kanununun 58 nci maddesi gereğince verilecek emekli ikramiyesi ile 3424 sayılı Kanununun 5 nci maddesi gereğince verilecek tazminat	20	000	0		20	000	
6	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar	17	900	10	631	7	269	
7	Kilometre uçuş parası	185	000	136	679	48	320	28
8	Büro giderleri	116	300	106	150	10	149	91
9	Basılı kâğıt ve defterler	20	000	14	150	5	849	42
10	Posta, telgraf ve telefo ücret ve giderleri	30	382	27	482	2	899	04
11	Kira karşılığı	53	860	51	382	2	477	50
12	Yolluklar	59	940	37	050	22	889	95
13	Giyecekler	140	000	82	475	5	754	38
14	4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak tedavi giderleri ve yollukları	6	000	670	04	5	329	96
15	Hava ve yer taşıtları giderleri	4 419	125	3 495	598	923	526	80
16	Taşıma giderleri	27	692	21	791	5	901	02
17	Meydanlar ve istasyon binaları, hangar, atelye kamulaştırma ve onarma işleri	515	000	426	517	88	482	63
18	Ecza ve sıhhi gereçler giderleri	25	000	23	577	1	422	15
19	Geri verilecek paralar ve bilet satış komisyon ücreti	132	956	32	098	100	857	30
20	4860 ve 5076 sayılı kanunlar gereğince girilecek yüklenmeler karşılığı	10 444	291	2 529	604	7 914	686	40
21	4489 sayılı Kanun gereğince staj için yabancı memleketlere gönderilecek memurların yolluk ve başka giderleri	40	000	0		40	000	
22	Yabancı uzmanlar, tercümanlar, memurlar ücreti	110	000	0		110	000	
23	Sigorta ücreti	1		0		1		
24	İkramiye	40	000	39	999	0	50	
25	Emekli keseneği	96	470	62	609	39	860	45
26	Baskı, yayım, propaganda ve tecrübe giderleri	39	891	14	336	25	554	13
27	Mahkeme giderleri	13	000	9	452	3	547	06
28	Temsil giderleri	5	000	1	513	3	486	91
29	Geçen yıl borçları	164	403	116	582	47	820	78

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		Yokedilen ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
30	Eski yıllar borçları	846	689	822	923	23	765 87
31	1715 sayılı Kanununun 8 nci maddesi gereğince kâğıt para amortismanı karşılığı	77	348	77	348		0
32	Kaşılıksız borçlar	220	995	220	993	48	1 52
Toplam		19 776	870	9 743	566	37	10 033 303 63

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	Muhammenat		Tahsilât		
			Lira	K.	Lira	K.	
1		İşletme geliri					
	1	Meydanlar bilet geliri	2 500	000	2 531	637	56
	2	Meydanlar bagaj geliri	500	000	86	518	07
2		Çeşitli gelirler	200	000	878	024	33
3		Hazineden yardım	10 965	000	10 365	000	—
4		Geçen yıldan devreden paralar	5 612	000	6 247	018	68
GENEL TOPLAM			19 777	000	20 108	198	64